

Epaiketa bat baino gehiago

**Miren Azkarate
Badiola**

Gutxi behar izaten dugu tortura gure azalean pairatu dugunok egun haietan bizi izandako momentu bat, irudi bat, usain bat, ahots bat edo oroitzapen bat berriro ere gogora ekarri eta berriro ere urteak pasa izan ez balira bezala bizitzeko. Horrek erakusten digu gure bizitzek aurrera egin duten arren, ondo edo gaizki eraman arren, jasandako guztiak, egun haietan eragin zizkiguten zauriek, irekita jarraitzen dutela. Eta nire kasuan behintzat, argi dut soilik aitortzarekin itxiko zaizkidala betiko zauri horiek.

Zer esanik ez martxoaren 14an, 15ean eta 16an izandako epaiketa entzun eta ikusi ondoren... Nola azaldu zer sentitu nuen? Nola idatzi zer suposatu duen niretzat epaiketa horrek?

Egun horietan sentimendu eta emozio guztiak iragan ditut. Poza sentitu dut lau guardia zibil akusatuen aulkian eserita ikusteagatik; urduritasuna, Sandra Barreneixearen azalean jarri nintzelako testigantza torturatzailleen, epailearen eta jende ezezagunaren aurrean eman zue-nean; haserre, kanpoan guardia zibil kuadrilla bat akusatuei babesa ematera gerturatu zirelako edo fiskalak Sandra bera akusatua izango balitz bezala tratatzeagatik; tristura, itolarria eta antsietatea, bere torturatzailak ezagutu zituen momentu lasgarri hartan; inpotentzia, identifikatze momentuan eta bere testigantza ematen ari zen momentuan ezin nuelako lagundu, eta, azkenik, ezinegona, badakidalako (eta tronpatzen banaiz zoztuko naiz) ez zaiela ezer gertatuko.

Dagoeneko eztabaidaren muina ez delako egia edo gezurra ote den torturaren existentzia (gezurra balitz Euskal Herriak sekulako aktore pila galdu ditu bidean, milaka!). Jakina da alde guztietan Sandra-ren kasua eta beste milaka lagunena gertatu egin direla. Jakintza horretatik abiatuta, torturatzailak lasai eta txulo azaltzearen arrazoi bakarra da badakitela ez zaiela ezer gertatuko, hau da, hitz batean: inpunitatea.

Gutxitan bizi izan dugu eta biziko dugu berriro hilabete honetan ikusi dugun bezalako epaiketa bat. Horregatik, hein batean, nire eta beste askoren torturatzailak epaitu izan balituzte bezala sentitzen naiz, gutariko gehienek ezingo ditugulako gure torturatzailak akusatuen aulkian eseri. •

Etorkizuna amets

Antton Izagirre

Ez dira oharkabea pasa Tolosaldea, Hernani, Oiartzun...eta beste zenbait herritan Gure Esku Dago elkartearen eskutik egin berri diren galdeketak eta herritarren parte hartzeari buruzko emaitzak eta erantzunak. Gehienek kopuruen esangura aintzat hartzearen alde egin badute ere, ez dira falta izan erdi hutsik dagoen botilaren alde erreparatu eta azpimarratu dutenak.

Egia da orain arte lortutako parte hartze kopuruak ez direla nahikoa balizko Euskal Estatu burujabearen aldeko edo aurkako galdeketa loteslea bermatzeko eskatu beharko liratekeen aldean, baina, antolatzaileen hitzetan erreparatuz gero, balioa onartu behar diegu gizarte ahalduntzeko ariketa modura oso eraginkorrak eta esanguratsuak izan direlako.

Baina haratago joaz, gai izango ote gara ariketa hutsa izatetik, galdeketak etorkizunean izan beharko luketen karga eta eduki politikoaz janzteko? Nola bilakatu festa giroan ondoriorik gabeko hautatze ariketa izan dena, aldarri kolektibo erabakitzaile?

Ziur naiz seriotasun osoz lan egin duen gizarte zibilaren zati handi hori berme izango dela egindako ahalegina etorkizunean ezerezean gera ez dadin. Baina mesfidati naiz orain artean lagundu edo egiten utzi duen zenbait talde politikok ez ote duen irekitako bidean sakondu eta erabakigarri izateko orduan muzin egingo. Hortaz, nire uste apalean, herri mugimenduak egingo duen bidea babestu eta oztupoak ez jartzetik harantzago jo beharko litzateke.

Batzuek, ekimen politikoa instituzioetara mugatu nahiko dute; herri borondatearen bermea eta ordezkaritza zilegi bakarra han dagoela argudiatuz. Okerreko bidea litzateke, ordea, egiteko guztia herri mugimenduaren bizkar uztea edota egungo esku hartze instituzionalera mugatzea.

Etorkizunean behar-beharrezkoa izango da Euskal Estatuaren aldeko alderdi politiko, sindikatu eta eragile guztiak egituratzea eta herri ekimenarekin osagarritasunean jardutea. Beharrezkoa, noski, etorkizun hobe eta oparoagoa eraikitze-ko zer eredu politiko, ekonomiko, sozial... burujabe nahi eta behar dugun eztabaidatu, adostu eta jardun instituzionaletik eratorritako traba eta blokeoei aurre egingo. •